

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti števil. 15 v Medija-tovi hiši.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Kršćanstvo pa delo.

III.

(Dalje.)

Drugi taki naravni zakon bi bil, bronasti zakon delavske plače, vsled katerega mora biti normalna plača toliko, da more delavec sebe in svoje preživeti. Ako je delavec malo, se more ta plača nekoliko povišati, ali precej bi bilo več porok, delavci bi se pomnožili in plača bi zopet pala. Ako bi bilo delavcev preveč, bi se plača znižala pod normalo, revščina in lakota bi ljudstvo decirali in plača bi se povišala. To je žalobog sicer zdaj v dejavni resnično ali nikakor ne potrebno, kajti človeška volja bi to stanje zboljšati mogla in bi ga gotovo tudi zboljšala, ko bi se kapitalisti ravnali po krščanskih načelih in ne po neomejene želji po bogastvu.

Sedanja kapitalistična produkcija skrbi le za nakopičevanje mamona. Zvesta izreku „après nous le déluge“ se ne meni za prihodnost, ne meni se, ako ljudje od gladu cepajo in se naši gozdi spreminjajo v kras. Njena avtoriteta je konkurenca. Kakor v živalstvu se bje boj vseh zoper vse. Močnejši poteguje na se slaberega in ga stori popolno od sebe odvisnega, pusti mu le ono, kar je potrebno za ohranjenje delavske moči in še tega ne zmerom. Nij toraj čuda, če nastopajo socialisti, trdeč, da, če le večja moč v konkurenčnem boju odločuje, končna zmaga žujavim pestem delavske množice ne more oditi, kajti oni so v večini, manjka jim le organizacije, jedinsti in samozavesti.

Kaj je treba, da to razvijanje ne pride

do najskrajnejih posledic? Spoznati se mora, da namen delu ni in ne sme biti dobiček posameznih nego obče zmerno blagostanje. To se pa dá doseči le po jednem poti namreč, če društvo zapusti načelo egoistično-konkurenčnega boja in se vrne h krščanskim načelom ljubezni, vzajemne pomoči in podpore, če prizna čast delu, ki je svojega plačila vredno in dolžnosti posestva. Včas h moramo iti nazaj, če hočemo priti naprej.

Kar je najbolj skeleče, se mora napravo odpraviti. Zategadelj se mora ženam brez izjeme prepovedati delo v fabrikah. Krščanska družina, ki je podlaga društvu se ne sme iz ozirov materialnega pridobivanja razdirati. Žena mora sama skrbeti za odgojo svojih otrok, mora biti sramežljiva, da se ohrani ljubezen med njo in možem. Dalje ona iehko doma s svojo varčnostjo in delavnostjo prisluži toliko ali pa še več kot v fabriki, in mož, ki bi našel doma zadovoljnost, bi ne zapravljaj drugod in ne mislil na prevrat.

Delavski čas se mora skrajšati, da se bode mogel delavec na duhu in telesu čvst ohraniti pri svojem mehacičnem delu. Lejte kmeta, on se pri delu prosto giblje v naravi, in vendar on počiva po zimi, ob nedeljah in praznikih in zato je korenjak. Kapitalisti pa le gledajo, da bi se delavski čas podaljšal, da bi zategadelj delavcem manj plačevali in sami večji dobiček imeli. Med tem ko na tisuče delavcev nema dela, jih je na tisuče z delom preobloženih. Socijalist Maric pripoveduje, da so delavci nememu fabričnemu nadzorniku rekli: „Ako bi se mi ustavljali daljemu delu, bi prišli drugi na naše mesto. Za nas je vpra-

šanje tako: ali predolgo delati ali pa na tlaku ležati.“ Odločno se mora zahtevati praznovanje nedelj in praznikov, kakor je to lepo naglaševal letošnji naš „pastirski list“ Samo ob sebi se razume, da se mora tudi delavska plača povšati. (Konec prih.)

Poziv!

Podprt na vsestransko zaupanje shoda Notranjskih rodoljubov 28. maja t. l. v Postojni pričinja podpisani odbor po zrelem posvetovanju s tem pismom javno svoje težavno ali hvaležno delo. Delati hočemo v resnici za splošen napredek našega naroda in buditi hočemo na delo za duševno in materialno blagost narodov!

Vsakemu početju treba je gotovega namena in do tega odločno jasne poti! Naš prvi namen je buditi in krepiti narodno zavest mej ljudstvom, da bode narodni ponos in samozavest spodbuja in podpora slovenskega dela, bodi z glavo bodi s trdo dlanko.

Začetek temu bodi „Notranjska narodna slavnost“ dne 3. septembra t. l. in potem enake krajevne slavnosti s skupnimi močmi narodnih društev, posameznih rodoljubov Notranjske in nje rednih gostov. Program te slavnosti, ki se za časa razglasi in razpošlje mej narod, obsegal bode poučne govore, bu-deče petje, godbo, loterijo in narodno zabavo na planem sploh.

Čisti dohodek loterije porabi se kot vku-pen donesek naprednih Notranjcev za „Narodni dom“ v Ljubljani. In s tem pokažemo djansko svoje domoljubje, svoj zreli razum za

Spomini na veliko slovansko romanje v Rim l. 1881.

(Spisuje M. Mihaeljev.)

II.

Odhod iz dōma v Trst in odtod skož Gorico po železnici v Jakin, (Ancona) 27. in 28. junija 1881.

Sē svojimi dvema gor omenjenima tovaršema se podamo spod Čavna drē 26. junija zvečer v Gorico, da bi tū prenočili in se na vse zgodaj 27. podali v Trst, kamor so imeli isti dan dospēti Čehi in Poljaki, da bi tū pozdravili svoje soromarje, ki so ob 4. uri popoldne v številu 800 oseb s posebnim vlakom res došli. Ker so pa bili v Ljubljani bratovsko sprejeti, je imel vlak dve uri zamude. Dospēvši na tržaški kolodvor odmoli prečast. prošt Štulec iz Prage romarjem zahvalno molitev, ter jim naznani rēd, po katerem naj se ravnajo, in uro odhoda iz Trsta. Enako stori svojim rojskom Poljakom monsieur Stojalovski. Zarad velikega števila romarjev, katerim so se tudi Slovenci včidel pridružili, (bilo jih nad 100,) je bilo treba najeti dva parobroda avstro-ogerskega Lojda za prepeljanje

v Jakin, kamor se dospē pri lepem vremenu v 15—16 urah. Slovenskega ljudstva in laške druhali se je nagnetilo vse polno pred kolodvorom, da vidi te žlahne spoznavalce sv. vere, ki so bili iz vsih stanov in obojega spola. Zarad reda je bilo tudi mnogo javne in skrivne policije vmēs. Verni slovenski prebivalci so se veselili gledati te svoje enako misleče severne Slovane, a zmed lahonske druhali sem slišal mnoge zabavljivih besed na romarje. Za stanovanje in prenočišče je poskrbelo romarjem politično društvo „Edinost“. Odbor tega hvalevrednega društva je pozdravil prvake romarjev na kolodvoru, zvečer pa jim je priredil na zelenem hribu (Monte Verde) lepo zabavo s petjem pa z večerjo, da jim je s tem dokazal, da še straži Slovan na obal h jadranskega morja. Pri večerji so se slišale razne napitnice na slovansko in versko vzajemnost v českem in poljskem jeziku. Prošt Štulec, načelnik českih romarjev, je govoril o vzajemnosti slovanski v narodnem in verskem oziru, ravno tako je odgovarjal mons. Stojalovski s povdarkom na bratovsko slogo med Čehi in Poljaki, ktere veže slovanstvo in vera, kakor bi bila le en sam narod! Tega krasnega

večera, v katerem se je povdarjala bratska sloga Slovanov v verskem in narodnem oziru, so se vdeležili većinomoma tudi vsi v Trstu bivajoči odlični Slovenci in Hrvatje, da clo častniki posadke polka Weberja in Jelačića. O to je bil zares lep večer! Da bi se le tudi vresničile besede onih govornikov! — Laška nestrpnna druhal pa je skrivaj škripala z zobmi in se posmehovala lepi narodni nošaji Čehov, (Moravcev, Hanakov) in Poljakov, s čemur je pa razodevala le svojo topoglavost. Veselica je trajala do blizo polnoči.

Drujo jutro 28. junija na vse zgodaj odrine prvi parnik (Mex) ob 4. uri proti Jakinu, drugi pa (Sultan) ob 8. uri.* Ko so morarji vzdigovali sidro, priporočijo se romarji z lepo pesmijo Materi Božji in sv. Vavlavu v varstvo za srečno vožajo po morju, kajti prejšnji dan je bilo morje zelo vzburkano. Jaz tē svojima tovaršema pa, ker smo že pred po morju se vozili, nismo imeli veselja po morju potovati. Enakega mnenja sta bila dva kranjska duhovnika, tako nas je bilo 5 v družbi, ki smo bili

*) Se ve da potem, ko so vsi v cerkvi novega sv. Antona pobožno sv. mašo s petjem slišali.

to potrebno in veličastno vseslovensko podjetje. Kolikor hitreje in kolikor krasneje bode stal „Narodni dom“, ki bode kapital, s katerim se podpré naša književnost, umetelnost in učeča se mladina, toliko bolj živa in vtrjena bode naša narodna zavest, toliko bolj bomo imponirali mnogobrojnim našim vragom!

Zatorej hočemo mi zavedni s tem geslom buditi in krepiti slovensko zavest mej našim poštenim in zpuščenim narodom. Vsak novčič, ki se porabi za takšen kapital, prinaša pri narodnej samostojnosti tisočere obresti!

In začetek hočemo nadaljevati s tem, da se trudimo z besedo, pismom in zgledom ustanovljati in pospeševati „bralna društva za priprosto ljudstvo“!

Materijalne blagosti priskočijo posojilnice, ki se ravno po požrtovalnih in skušenih rodoljubih snujejo.

Vse, vse to se lahko častno in uspešno doseže na slavo in korist svete domovinske stvari, če se organiziramo in delamo kot zdravi udje naroda brez predsodkov na stan in starost, kraj ali osobo po vesti in dolžnosti.

Podpisanemu odboru je znano Vaše vzgledno rodoljubje, Vaša požrtovalnost, Vaša volja koristiti po moči domu, zatorej se obračamo zaupno do Vas, da blagovolite prevzeti v svojej bližini, ali kamor sploh zahajate povéreništvo, da hočete narodu pojasnovati in ga vnemati za naše namene, da hočete pridobiti za loterijo kak dobrovoljen dobitok, bodi gospodarsko orodje, pohištvo, knjiga, novci itd., katere pošljite ali vsaj kakovost in vrednost natanko naznanite gotovo do 10. julija blagajniku g. Jos. Lavrenčiču v Postojini, ker se do takrat mora sestaviti imenik dobitkov za prošnjo do ministerstva — dalje, da potem blagovoljno v denar spečate izročene loze, po deset novcev komad. Ti novci in nerazprodani lozi poslati se morajo prav gotovo do 27. avgusta poprej imenovanemu g. blagajniku. Samo ob sebi se umé, da pri loteriji tudi ne navzoči igrajo s svojimi lozi!

Ako bi p. n. na noben način ne hoteli ali ne mogli stopiti v širši odbor Notranjskih rodoljubov in sprejeti zgoraj navedenega povereništva, blagovolite to v jednem tednu po sprejemu tega pisma naznaniti glavnemu tajniku g. Ivanu Resmanu na Rakek, da se poišče pripraven namestnik.

Če pa ne odgovorite, potem smatramo to, da hočete radovoljno služiti po svoje sijajnej moči zdaj pri slavnostih in pozneje pri „bralnih društvih za priprosto ljudstvo“ in se Vam za to uže naprej v imenu našega milega, poštenega naroda zahvalujemo.

Na delo torej, na hitro, resno in vestno delo za boljšo vsestransko prihodnost slovensko!
V Postojini 26. junija 1882.

Dr. Jurij Sterbenec, Ignacij Gruntar,
predsednik, podpredsednik.
Eduard Dolenc, Vekoslav Domicelj, Ignacij Dozat, Fran Hren, Hinko Kavčič, Fran Križaj, Josip Lavrenčič, Adolf Obreza, dr. Ivan Pitomec, Ivan Resman, Fran Sterle,
odborniki ožjega odbora.

Politični pregled.

V Ljubljani 7. julija.

Avstrijske dežele.

V Piznu na Českem so te dni vsi vradniki izstopili iz nemške kazine razua učiteljev srednjih šol. Omenjali smo unidan demonstracije, ki so jo delali v tem društva s plavicami v duhu pruskem. Vradniki so nek takrat zahtevali, naj se iz društva izključijo trije najhujši kričači, pa mislilo se je, da se bode reč mirno polegla. Med tem je pa viada iz Heba prestavila okrajnega glavarja in višjega finančnega svetovalca, ker sta se vdeležila protivladne demonstracije, ki jo je bil tam osnoval poslanec pl. Plener. Viada je pokazala, da med svojimi vradniki ne trpi irredentovcev, in da ji je potekla potrpežljivost, s katero je doslej prenašala nasprotovanje svojih lastnih služabnikov. Pizenski vradniki so se toraj zbal, da bi se tudi nekterim izmed njih ne zgodilo kaj takega, kakor njihovem tovarišem v Hebu, zato so neki še enkrat zahtevali izključenje prej omenjenih oseb; ker pa vodstvo tega ni hotelo storiti, izstopili so vsi iz društva. Ob enem so tudi vojaki odpovedali stanovanje, ki so ga v tisti hiši imeli v najemu.

Iz Gradca. V 9. seji deželnega zbora je vtemeljeval dr. Radaj svojo interpelacije zastran delavnosti „Schulvereina“ na priliko takele: Nemški „Schulverein“ hoče braniti in varovati nemštvo. Ta namen je sam le opravičen, ako je reš treba kaj braniti. Pod pretvezo, da se brani lastna narodnost vendar

ne gre segati v pravice druge narodnosti. Po naravnem pravu in po državnih osnovnih postavah dne 21. decembra 1861 bi se imela delavnost nemškega „Schulvereina“, ako hoče kaj vplivati na javni pouk, držati le otrok nemške narodnosti.

Nemški „Schulverein“ vendar daleč sega čez te meje, on noče varovati nemške narodnosti, marveč pravi namen mu je, ponemčevanje Slovencev.

Po letnem poročilu „Schulvereina“, se je izdalo v Račjem, blizu jezikeve meje, kjer je namešano prebivalstvo, za nakup hiše 1000 gl. poslopje se je vredilo za šolo, da dobi Račje po tem takem nemško šolo; a da dobe dobrega učitelja kje, hoče „Schulverein“ nekaj dajati za zboljšanje plače. V Žasnu okraja mariborškega, kjer je tri četrtine, slovenskih otrok, je nemški „Schulverein“, podelovaje nekaj za učila, nekaj za vsakoletno nagrado učitelju, občino pripravil do tje, da se samo nemški poučuje.

V Vuherjih v dravski dolini je tudi „Schulverein“ nekaj dal za zidanje in občino prvil, da se v višjih razredih zgol nemški poučuje dasiravno tam ni nemških otrok. Krajnemu šolskemu svetu pri sv. Kungerti so tudi obljubili pomoči pod istimi pogoji. Po mnogih krajih so dajali učil in knjig in 20 slovenskim učiteljem tako zvana „častno darila“ za pouk v nemščini. Šolske občine pridobiva z denarnimi pripomočki, učenike pa zapeljujejo z darili, stariši prepozno spregledajo, da so tako zamudili otroke duševno izobražiti.

Tako postopaje greši nemški „Schulverein“ zoper postavno določeni učni črtež, kjer je slovenskemu jeziku tako odkazano prepričli prostor, kvari ljudstvo in zapeljuje učenike.

Omeniti gre tudi, da so oglasili in izjave tega društva nekako osorni, skoraj da po vsejško zapovedujejo, vendar ga ni vzroka za to, in tako ravnanje le ljudstvo vznemirja. Iz teh vzrokov tedaj vprašamo: Ali je slavni vladni znano, da Schulverein na Spodnjem Štajarskem v tem smislu deluje, ali se vjema taka delavnost društva z državnimi osnovnimi postavami in s postavno odobrenim šolskim črtežem za Štajarsko, ako pa tega ni, kaj misli vlada ukreniti zoper tako ravnanje.

Višja realka eđ 14 učenci je v Li-

enega srca in enega duha, kar dela potovanje na ptujem bolj prijetno. „Moliti sicer znam, a na morje se vendar ne podam“, je eden izmed nas šaljivo opazil. Saj se pride tudi po železnici skoraj v enakem času, akoravno dela ta skoz Benečijo na Rimsko velik zavinek, to je v 17 urah iz Trsta v Jakin. Se ve da je bila vožnja po morju mnogo cenejša, kajti plačalo se je v 3. razredu 4 gl. v 2. pa 6 gl. kakor so mi pravili romarji. Tako je bilo torej sklenjeno, da gremo mi (t. j. nas pet) v svojem kupé rajše po suhem nego po morju, po katerem sem se že dovolj svoje dni vozil. Moj tovariš duhovnik, bivši vojak brambovec, je vzel za vsaki slučaj tudi samokres-revolver saboj, ker smo bili od takih, ki so že po Italiji potovali, opominjani, da naj si poiščemo prenočišča, ktere priporočuje Bedäcker v svoji knjigi, ker v drugih zakotnih gostilnicah so bili potniki že velikrat oropani. Poleg tega je treba vedeti, da je Italija dežela, kjer ne cvetó le pomeranče in limone, ampak tudi rokvnjaška bodala zaradi preobludenja in silnega vboštva, ktero je povsod viditi. Dal sem torej prav svojemu prijatelju, da je vzel seboj revolver in nekaj svinčák, kajti previdnost ne

škodi nikdar, neprevidnost pa je že marsiktere pogubila in z revolverjem v žepu se bolj pogumno in brez strahu potuje, kakor se je potem deloma res v Jakinu še isti večer in noč 28. in 29. l. l. pokazalo. O tem pa poznejel! Za potovanje v Rim po suhem in nazaj si preskrbimo na tržaškem kolodvoru vožni okrožni listek II. razreda za znižano ceno 97 frankov in 55 centezimov (t. j. 55 stotin od enega franka ali laške lire.) Laške nelične in cunjaste bankovce lire smo morali v Trstu plačati po 46 $\frac{1}{2}$ kr. naše veljave, mesto po 40 kr., ker 6 $\frac{1}{2}$ kr. imajo „agio“, t. j. so enake veljave, kakor zlato. To se bode marsikomu čudno dozdevalo, pa je tako. Na vsih tih bankovcih je v ta namen, da veljajo isto kakor zlato, zapisano: „corso forzoso“, to je, posiljeni kurs, ali morajo se jemati, kakor zlato.

Taka okrožna vožnja, ktere listek je imel veljavo za 50 dni se na potovanju, koder koli vstavljati, se je začela v Korminu, kjer jenja naša privilegirana južna železnica, ktera ima nemščino za vradni jezik, v Italiji pa je laščina uradni jezik. Do Kormina smo morali plačati posebej vozne listke. Proga, po kateri smo se

imeli semtrtje voziti, je bila ta-le: Skoz Kormin, Benetke, Verono, Mantovo, Modeno, Bologna, Florenco, Empoli, Livorno, Civitavecchia, Rim, Foligno, Jakin, Bologna, Benetke, Verono in Alo na Tirolskem, ali pa nasprotno, tako da smo smeli obhod končati v Ali ali pa v Benetkah. V poslednjih smo ta obhod morali zaradi bližnje domovine končati. Lep obhod kaj ne?

V Trstu stopimo torej ob 6. uri zjutraj dne 28. junija 1881 v vlak, ter tako z revolverjem v žepu in kratko molitvijo: Bog hiti nam na pomoč itd. in s priporočenjem v varstvo sv. Cirila in Metoda, katerim na čast smo se namenili v Rim. Morje je bilo gladko in lepo kakor ribje oko, zato nas je v srcu veselilo, da so po morju vozeči se romarji tako radostno potovanje imeli. Veselo nam je bilo srce, ko se bližamo Korminu, postaji blizu laške meje. In si damo zapisati dan začetka obhodnje vožaje; če bi ne bilo tu časa, se to lahko stori v Vidmu, kjer je navadna mitna preiskava. Stopivši v Korminu zopet v vlak, in naprej se pomikaje proti vasi Bračani, tik laške meje, zapojemo bolj na tihoma eno po-božno pesmico in znano narodno: „Naprej za-

bercu (Reichenberg) na Českem. — V. šja realka ima tri razrede, in že več let je komaj po 10 učencev po razredih. Šola stane vsako leto več tisoč goldinarjev, in letos, ko so mislili, da bodo mogli kak razred zaradi pomanjkanja učencev zapreti, začeli so pretresovati vprašanje, bi ne kazalo šole opustiti sedaj ko sta v V. razredu le 2 učenca in je po ostalih dveh razredih le 12 učencev.

V Celji bode napravilo štajarsko slovensko društvo 15. t. m. ob treh popoldne svoj prvi občni zbor v gostilni „zur Stadt Graz.“ Drugi dan pa bode tam zboroval nemški „Parteitag.“ Kakor „Deutsche Ztg.“ naznanja, bode ta parteitag obravnaval Pražakov ukaz gledé rabe slovenskega jezika pri sodnijah in gotovo sklenil kako prav budalosto resolucijo, da je nemštvo in pravosodje v nevarnosti, ako se slovenskemu kmetu pravica dela po slovenski. Iznemadile nas take resolucije ne bodo, saj smo jih že vajeni. Druga točka tega nemčurskega shoda bo neki interpelacija slovenskih poslancev štajarskih zaradi nemškega „Schulvereina.“ Gospoda je hudo zajavkala, ko je sprevidila, da se slovenski narod tudi po nemškem „Schulvereinu“ ne dá šušmariti po svoji deželi. Zvezali bodo pa razun tega gotovo še veliko drugih takih in enakih otrobi. Dobro naj jim tekne!

Vnanje države.

O Italijanskem kralju piše se nam z Dunaja: Te dni je prišla neka odlična gospa iz Rima na Dunaj domu in je pripovedovala, da prav iz gotovega vira, od tajnika papeževega samega, s katerim je večkrat govorila, ve, da je italijanski kralj Humbert iz rok sv. očeta Leona XIII. prejel sv. obhajilo za veliko noč. Prosil je bil za to kralj, ali z odgovorom so več dni odlašali, dan pred sv. obhajilom pa so mu sporočili, da naj le pride, ako ne pride kot kralj, ampak kot privatna oseba in teraj med drugim ljudstvom. Storil je tako; bil je pri papeževi sv. maši v eni vatikanskih kapelic in je z drugim ljudstvom vred pokleknil k altarju ter bil obhajan. Gospa je zanesljiva. Tukajšnji krogi eni dvomiyo, eni pa verjamejo.

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 6. julija. (Pogreb č. g. o. Donata) kapucinskega duhovnika, bil je kaj

stava Slave“; pred pa ko smo posledno odpeli, nas je pritiral vlak že na mejni bračanski most, kjer takoj prenehamo peti. Ko ugle damo unstran mosta laško mitnico in mejne, s trobojnimi barvami pomazane kole, nam postaja nekóm bolj tesno pri srcu, zlasti pa v hipu prestopa iz avstrijske zemlje na laška tla. Dospevši čez mejo na prvo laško postajo: San Giovanni Manzano, zaslišimo ostudno laško preklinjanje. Lahki preklinjajo prav strašno, tako da mora človeka zgroziti slišavšega to nebrzdanost človeških jezikov. Ni je stvari in reči tako svete, da bi je oni na naj ostudniši način ne preklinjali, da clo Boga, Materi Božji in svetnikom ne prizanašajo! In to delajo oni med navadnim govorjenjem in ne samo v jezi. Pač ostudna navada za omikani narod, za kakoršnega se oni ponašajo! To je očitno znamje ne — omike, marveč surovosti in brezboštva. Slišavši torej ostudno kletvino, opazi brž eden zmed naše družbe: Aha! smo že v deželi preklinjevalcevi! Žalibog da res, kajti ensko kletvino smo morali poslušati skoraj na vsih postajah po Benečiji.

(Dalje prih.)

slovesen. 15 duhovnikov iz Celja in okolice ga je spremljalo na okoličanški mirodvor, kamor smo še le pred nekterimi tedni zanesli ranjega o. Herkulana. K pogrebu so poslali svoje zastopnike tudi kapucinski samostani v Loki, v Krškem in v Lipnici. Iz mesta in iz celjske okolice se je sprevoda vdeleževalo izvanredno veliko število ljudstva; kajti ranjega je vse čislalo zavoljo njegove prijaznosti in odkritosrčnosti. V družbi, v kateri je bil častiti gospod Pater Donat pričujoč, je bilo vsikdar veselo in kratkočasno. Tudi mnogo prav lepih vencev se je položilo na njegovo trugo, med njimi tudi venec z napisom: „katoliško podporno društvo v Celji“. To društvo je ranjki ves čas, kar obstoji, posebno podpiral; podpore, katero je prejelo po njegovem posredovanji, je znašala okoli 200 glđ. Ob tednu njegove smrti — v petek, 7. julija, mu oskrbi imenovano društvo slovesno mrtvaško opravilo.

Častitim bralcem, ki ranjega P. Donata niso poznali, bode omenjeno, da se je po dokončanih gimnazijalnih študijah podal v graško tehniko, in je bil 15 let zemljemerec (geometer); potem še le je vstopil v kapucinski red ter bil leta 1874 — 40 let star posvečen v duhovnika. Bog mu bodi dobrotljiv plačnik!

Iz Gorice, 30. junija. V deželnem zboru naši slovenski poslanci vlade niso zastoj interpelirali zaradi ceste čez Oseljanšek. V seji 27. t. m. je vladni zastopnik baron Rechbach v imenu vlade naznanil, da se brez odloga prično obravnave zaradi delanja dunajske ceste čez potok Oseljanček.

Gosp. dr. Tonkli in tovariši stavili so potem to le interpelacijo:

1. Ali je znano visokej c. k. vladi, da se je v Bovškem c. k. sodniškem okraju uvedenje zemljiških knjig popolnoma zanemarilo, in ali jej je volja odstraniti nemudoma vzroke te neprilike?

2. Ali misli visoka vlada, ustreza je opravičenim željam prebivalstva Bovškega, Tolminskega in Goriškega okraja nemudoma odstraniti vse zapreke, ki se ustavljajo naglemu uvedanju zemljiških knjig ter odločiti zadosti sposobnega osebja in potrebnih svot v založbo dotičnih stroškov, da se bo moglo uvedenje omenjenih knjig v najkrajšej dobi dognati?

Poslanec dr. Abram prebere potem prošn o trgovinske zbornice, ki prosi podpore za obrtniško šolo, katerej se za letos dovoli 600 glđ. iz deželnega zaloga.

Poslanec Gasser prebere poročilo in predlog dež. odbora o razširjenji poslopj bolnišnice milosrčnih bratov, z namenom, naj bi dež. zbor sklenil: 1) da se odloči 1050 glđ. iz občnega zaloga ubogih za razširjenje sedanjega poslopja imenovane bolnišnice; 2. naj se pooblasti dež. odbor, da skrbi za rečeno povečanje prostorov s tem, da se obe strani sedanje bolnišnice primerno podaljšata takó, da boste segali v srednje dvorišče. Predlog se sprejme.

Sklene se, naj se cesta od Solkana skozi Kronberg proti Šempasu uvrsti mej skladovne ceste.

Potem vtemeljuje dr. Tonkli predlog gledé premembe deželnega volilnika, ki se izroči pravnemu odseku v pretres.

Domache novice.

V Ljubljani, 8. julija.

(Reklamacijska komisija kranjska) imela je v sredo javno sejo, v kateri so se rešile pritožbe črnomaljskega in kamniškega okraja; zdaj obravnava pritožbe okraja ljubljanskega, v katerem so bili čisti donesek zemljiš pri prvi

cenitvi nastavili veliko višje kakor je bil prej 12. t. m. ima komisija končati svoje delovanje.

(Matični odbor) je imel v sredo 5. julija svojo 56. skupščino, ktere se je vdeležilo 17 ljubljanskih odbornikov, izmed vnanjih pa g. Svetec. Pri branji zapisnikov se po predlogu g. Kluna sklene, da se izvolita dva poverjalca zapisnikov. G. tajnik naznanil izid zadnjih volitev in pové, da je odbornik g. Grabrijan umrl. G. prvosednik pozdravi na to na novo izvoljene ude, in predlaga naj se izstoplema odbornikoma Krišperju in Močniku izreče zahvala. Se sprejme. Tudi naznanil, da je g. Franke izdelal podobo ranjkega dr. Bleiweisa, in da se je prof. Kvičala pismeno zahvalil Matici za čast da je bil izvoljen za častnega člana. — Za prvosednika se potem soglasno po predlogu prof. Levca izvoli g. Peter Grasselli. Za prvega namestnika se izvoli g. Marn, za družega g. Levec in za blagajnika g. Vilhar, za pregledovalca računov g. Robič, za verifikatorja gg. Senekovič in Keržič, za ključarja pa gg. Praprotnik in Wiesthaler, vsi soglasno. V gospodarski odsek se izvolijo gg.: Grasselli, Vilhar, Robič, dr. Jarec, Tomšič pa dr. Zupanec. V književni odsek se dosedanjim odbornikom privzamejo še gg.: Levec, Pleteršnik, Senekovič in Wiesthaler. G. prvosednik predlaga, naj se izvoli še odsek za pretresanje in poročanje sklepov občnega zbora glede premembe pravil: izvolijo se: Svetec, Šuklje, Praprotnik, Pleteršnik, Klun. — G. tajnik potem naznanja, da je g. Janko Pajk poslal Matici dva spisa: a) France Prešerna v ljubezni in b) France Prešern kot filozof Jožef Pajek je obljubil poslati spis: Šege in običaji Štajarskih Slovencev. Več prosilcem se podari nekoliko knjig in sklene, da se novim ustanovnikom podaré vse dozdej izišle knjige, kar jih Matica še ima. Gospodarskemu odseku se naroči, da naj pretresa in sklene, kaj naj se zgodi z atlantovimi plošami, ki jih hrani na Dunaju Köcke in od kterih zahteva na leto 20 glđ. nagrade za hranitev. O lovčevih zapiskih Remicevih se sklene, naj jih književni odsek še enkrat vzame v pretres, ravno tako omenjenemu odseku g. predsednik izroči tvarino za letopis, ki ga on ne bode mogel vredovati, pa zgodovino Macunovo dežele štajarske, ki jo je pregledal prof. Levec, in Kržanovo fizikalčno godbeno zvozkoslovje, ki ga je pregledal prof. Senekovič. Prof. Marn naznanja, da je g. Križan dušeslovje, ki ga je pregledal g. Svetec, po njegovih opazkah predelal in Matici zopet nazaj poslal. Gledé izdavanja knjig se sprejme predlog prof. Šukljeta, da naj književni odsek osnuje nekak načrt, po kterem naj se izdavaajo knjige in naj v prihodnji odborovi seji o tem poroča. G. Robič potem nasvetuje, naj se „Narodni tiskarni“ vradno naznanil, da se sprejme njena ponudba gledé tiskanja knjig in naj se dotična pogodba hrani v Matici. Se odobri, ob enem pa se pritrdi predlogu g. predsednika, da naj za prihodnja leta Matica sama naroča papir, kakoršujega bi ravno želela. — Književni odsek se precej konstituiral in za svojega načelnika izvoli g. profesorja Marna, ki odsek skliče k seji za v soboto 8. t. m. ob 5. uri popoldne. Tudi se ponovi sklep, da se imajo vsi zapisniki, kar jih vradno še ni objavljenih v „Novcah“, objaviti. G. Pleteršniku se dovoli, da se bo zapuščina g. Cifa, kar je ima Matica, izročila odboru za vredovanje Wolfovega slovarja. Konečno se nsroči g. tajniku, da naj od družbe sv. Mohorja zahteva podobe, ki jih ji je bila Matica

posodila. Tudi se sklone g. prof. Kvičali poslati dostojno Matično diplomu. Konec seje ob 1/8. uri.

(*Kmetška posojilnica ljubljanske okolice*), registrovana zadruga z omejenim poroštvo v Ljubljani, imela je dne 2. julija skupno seje ravnateljskega in nadzorovalnega odbora, pri kateri je med drugim poročal blagajnik o delovanju v prvem pol letu njenega obstanka. Iz tega poročila posnemljemo naslednje: Skupnih dohodkov imelo je društvo; 26.778 gl. 37 kr., skupnih izdatkov: 23.802 gl. 37 kr. Hranilnih ulog uložilo se je od 10 strank: 11.223 gl. Posodilo se je 10 strankam proti intabulaciji 7560 gl., 38 strankam proti menjicam 15.825 gl.

Društvena pisarna je na Marije Terezije cesti hiš. št. 3. Uradni dan vsaki torek dopoldne:

(*Sokol*) napravi jutri v nedeljo, ako bode vreme ugodno, izlet v Litijo. Odpelje se zjutraj ob 5. uri z mešanim vlakom in se zvečer z njim zopet povrne.

(*Pozor!*) — Naselil se je v Ljubljani prav blizu neke farne cerkve agent protestantske bibliške družbe, ki razprodaja poslovenjeno Lutrovo sv. pismo n. z. tu po mesto in hodi s svojo robo na razne kraje po deželi. A ko bi le še samo prodajal svoje knjižice! Ta novošegni apostelj, ki sam menda nikakove vere nima, ker je konfesionizor, zapeljuje ljudi v verske zmote, razširja brezverstvo in zraven maha po naukih katoliških. Ljudi vabi in sklicuje v svoje stanovanje, da jim tam oznanjuje svoje krivoverstvo in časih knjemu pride gosposki ptujec, menda kak luterski pridigar, ali kali — ki zbranim v visoki nemščini oznanjuje nek „čisti nauk“. Med pošteni prebivalstvom je velika razdraženost zavolj tega. Opozorimo na to nevarno človeče gospode na deželi pa tudi gospodsko ljubljanskol

(*Iz seje srenjskega odbora v Ljubljani 4. julija.*) Navzočih je bilo 19 odbornikov. Župan poroča, da deželni odbor magistratu pismeno naznanja, da se bode 600 letnica združevanja Kranjske z Avstrijo praznovala 11. julija 1883, in da bodo cesar sami prišli tačas v Ljubljano. Dalje naznanja, da bode g. Dekleva obdržal zakup vžitnine, ne gledé ali bode kaj dace dobival od mineralnih olj.

Župana namestnik g. Fortuna stavi nujni predlog: „Župan naj se naprosi, da pošlje brez zamude prošnjo do pravdosodnega ministerstva, naj nikar nameravane hiše za porotne sodnije ne stavi na odkazanem prostoru na Žabjeku, ker svet za to ni sposoben, je premočviren, ulice so preozke, naj se tedaj odbere kje drugej prostor“. Govornik je bil pri komisiji navzoč, in tam je spregledal, da ta kraj ni nikakor pripraven za ta namen; in je toraj svoje pomisljike rekel v protokol zapisati.

Nujnost se prizna in g. Fortuna nadalje vtemeljuje svoj predlog naštevaje neprilichnosti, ki nastanejo ako se tam zida. Po obširnej razpravi, ktere so se vdeležili Schaffer, Dežman, Potočnik in Drč, se predlog sprejme z veliko večino, ker zanj glasujeta tudi sr. odb. Lukman in Doberlet. S. odb. dr. Zarnik poroča za pravni in osebnostni odsek. Vstanova 31 gl. 50 kr. se da invalidu Lovrencu Pavlovec. — Dr. Z. poroča tudi o pismu kranjske stavbine družbe; — tu ne gre za pot čez Vertačo, marveč za stezo poleg dunajske ceste. Društvo ne more odstopiti 3 metrov za stezo, pač pa hoče odstopiti 1 1/2 metra. Stavbino društvo je za drag denar kupilo te prostore, a ljudje čez dalje več sveta tam pohodijo. Dr. Zarnik nasvetuje, naj se društvu odpiše, da je mesto

zadovoljno, ako se odstopi 2 metra in prostor potem z ograjo ali kako drugače zapre. S cer pa misli g. poročevalec: magistrat naj prosi cestni erar, da se graben pri dunajski cesti pooži in zarad varnosti pokrije.

Sr. odb. dr. Schaffer prosi župana, naj brž ko brž predloži načrt vravnave ceste v tem delu mesta, in župan objubi, da hoče to kmalo storiti.

(*Za ljubljanske meščane*) so bili v tajni seji 4. t. m. sprejeti gg.: Krašna Mhael, hišni posestnik in gostilničar, Widmeyer Ludvik, kupec s pohišnim orodjem in mizar, Lipovš Anton, stolar, Železnikar Franc, krojač, Bergant Jakob, branjevec pa Vičič Janez, kupec. Takse za meščanstvo so plačali po 50 gl., za meščanski zaklad pa po 25 gl. Za občane ljubljanske pa so bili sprejeti gg.: Ludvik Stricl, d mnikar, Franc Majer, zlatar in Lorenc Belič, kovač. Sprejem se je objubil tudi g. Avgustu Salomonu, stotniku.

(*Sijajna kupčija.*) Grofovska družina B. imela je med rodbinskimi dragocenostmi staro srebrno votlo podobo švedskega kralja Gustava Adolfa, komaj 15 centimetrov visoko. Vrednost srebra je komaj okoli 200 gl. Starinarji so vrednost podobe cenili na kakih 500 gl., ko bi se pa našel kak poseben kupec, k večem na 1500 gl. Te dni pa je nekdo iz Frankfurta podobo od družine kupil za 21.000 gl. Tako sijajne kupčije so pač redke dandanes!

Razne reči.

— Novi tržaški škof mil. gosp. Glavina bil je od papeža 3. t. m. potrjen ali prekonziran. Slovesno vmeščenje v Trstu bo neki drugo polovico tega meseca.

— Županstvo v Seicah je pred nekimi dnevi odposlalo na Dunaj prošno za slovensko vradovanje. Prav tako!

— Duhovske spremembe v lavant. škofiji: Gospod Matija Stoklas je dobil dekanjsko in mestno župnijo v Brežicah, ktero nastopi 15. julija; gosp. Simon Gabrc, kaplan na Ponikvi, je postal župnik v Framu; gosp. Valentin Selič, župnik v Brezji, administrator marenberške dekanije; gosp. Anton Potočnik farni oskrbnik v Marenbergu; gosp. Karol Terjašek, dozda provizor v Framu, je prišel kot kaplan k sv. Martinu na Paki. Župnija v Marenbergu je razpisana do 2. avgusta; kaplanija v Žetalih ostane začasno izpraznjena.

— Iz Celja se nam naznanja, da se je zrelote skušnje na gimnaziji lotilo 10 javnih učencev in en privatist. Posleduji je sam zopet odstopil, ko je sprevidel svoj gotovi propad; izmed unih 10 gimnazijalcev je skušnje obstal eden z odliko, 4 s prvim redom — 5 pa jih je padlo; in sicer 4 na 2 mesca, in 1 na eno leto. Kaj je vzrok tako slabega vspeha na gimnaziji, zdaj ko se je skušnja iz nekterih predmetov popolnoma opustila?

— Vabilo. Narodna čitalnica v Metliki napravi na čast sv. Cirilu i Metodu v nedeljo dne 9. julija t. l. „Koncert“ z blagonaklonim sodelovanjem operne pevkinje gosposodične Marije Prikylove in slavnega pevskega društva „Zore“. Vstopnina za častite ude povabljenih čitalnic za vsako osebo 30 kr. Radodarnost neomejena. Začetek ob 8. zvečer. Najuljudneje vabi O d b o r.

— Strela letos hudo razsaja. Zlasti je v petek 30. t. m. veliko nesreče napravila. Poročali smo, da je ubila cerkovnikovo ženo v neki podružnici Dobrepolske fare. Isti dan je vdarila v zvonik farne cerkve senožeške, kjer so bili ravno otroci pri šolarski maši. Vsled slabega strelovođa odskočila je v cer-

kev, kjer so otroci omamljeni popadali na tla, vendar pa noben ni bil usmrten, samo noge so nekterim za nekoliko časa vtrpnile. Davkarski sluga, ki je stal blizo vrat, je največ pretrpel. Užgali so se mu škornji na nogah in ga hudo opekli. Učitelja Kavčča je nekoliko posnela po desni nogi, učtelja Gradišnika po obrazu, in g. kaplana Koritnika, ki je maševal, na levi roki. Tudi na Primorskem je hudo razsajala. Podgradom je trešilo v poštno hišo, pa ne vžgalo, samo 3 osebe so bile nekoliko poškodovane. Na Velikih Munah je trešilo v neko hišo in zgorela sta dva hleva. Na Malih Munah je trešilo v ovčarja in ga skoraj ubilo. V Žejanah je trešilo v oglarja, ki so ga pozneje mrtvega našli. Tudi v Podbežah je vdarilo v neko hišo, v Polžanah v neki hlev ter boje ubilo kravo, v Sliviji v zvonik, v Razporu pa je strela neki ubila 35 ovac. Veliko nesreče je 30. junija zjutraj po sedmih napravila pr sv. Martinu na Pohorji. Vdarila je v kaplanijo kjer je tudi šola, in zadela učitelja g. Lešnika, ki je bil ravno na mostovžu pred šolo, pa dve ženski, ki ste tam vedrili. Eaa bila je precej mrtva, ena pa je okrevala, g. učitelj pa je pozneje tudi umrl. Pač toraj ne molimo zastoj: Treska in hudega vremena, reši nas o Gospod!

— Toča je 30. junija na Štajarskem pobila pri Mariboru, zlasti v Melji in Koščaku, pa v Šmarijskem okraji Šmarije, Vrh, Senovico, Vobor, Pivec in Šušem.

— Zamrtvašnico in pokopališče v Lokvi so cesar podarili 300 gl.

— Morskega psa ali volka so tržaški ribči, kakor poroča „Edinost“ zapazili ne daleč od Milj.

— Sueški kanal je skopal Francoz Lesseps; Angležem to ni bilo pogodu, a ministerstvo Beaconsfield ga je umelo spraviti v angleško last, — pokupili so namreč Angleži akcije tega kanala — sedaj pa je svetovna kupčjska pot. Prihodkov je bilo preteklega leta 54,676 000 frankov, in dobčka po odstetih 5 odstotkih za založni fond 24,678.000 frankov, po kanalu je šlo 2727 bark, ki so imele vsebine 5,794.000 bečev. Umevno je tedaj, da bi Anglija rada posedla ta kanal. Kedaj pa bode angleška zastava vibrala v Ismaili in Port Saidu, tega ne pove nobena pratika!

Stara gostilnica

v veliki župnijski vasi, v št. Vidu na Dolenjskem,

z več sobami in kleti, živinskimi hlevi in vrtom, za vsako obrtnijo in kupčijo pripravna, daje se na več let v najem.

Več pove iz prijaznosti administracija tega lista. (1)

Naznanilo.

V vsakem večjem mestu Evropejskem iščemo zmožnih agentov, ki bi hotli prevzeti nabiranje naročnikov in inseratov. Pogoje so jake vgodne. Ponudbe naj se pošljejo opravištvu ali administraciji (2)

„Balkan-Press“ v Belem gradu.

Telegraščne denarne cene 7. julija.

Papirna renta 77.20 — Srebrna renta 77.85 — Zlata renta 95.90 — 1860letno državno posojilo 131 — Kreditne alicije 322. — — London 120. — — Ces. kr. eskini 5.67. — 20-frankov 9.57.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.